

В. В. Прошкін, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

УПРОВАДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ ІНТЕГРАЦІЇ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ТА НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ У ПРАКТИКУ УНІВЕРСИТЕТСЬКОЇ ОСВІТИ

Прошкін В. В.

Упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів у практику університетської освіти.

У статті розглянуто процес упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів у практику університетського навчання. Упровадження, спрямоване на здійснення на засадах науково-дослідної діяльності ефективної університетської підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів, реалізовано в межах трьох етапів: орієнтаційно-дослідницькому, організаційно-дослідницькому та науково-дослідницькому. У межах кожного етапу подано характеристику суб'єкта та об'єкта педагогічної системи, її зміст, а також педагогічну технологію, спрямовану на реалізацію змісту педагогічної системи. Розглянуто основні види навчальної діяльності студентів, у межах яких ми реалізуємо ефективно поєднання науки та освіти. Доведено, що особливе значення в процесі університетської підготовки має залучення студентів до роботи наукової школи викладача, педагогічної лабораторії, а також розробка науково-методичних рекомендацій щодо вирішення педагогічних проблем тощо.

Ключові слова: інтеграція науково-дослідної та навчальної роботи, університетська підготовка, майбутній учитель.

Прошкін В. В.

Внедрение педагогической системы интеграции научно-исследовательской и учебной работы будущих учителей в практику университетского образования.

В статье рассмотрен процесс внедрения педагогической системы интеграции научно-исследовательской и учебной работы будущих учителей в практику университетского образования. Внедрение, направленное на осуществление на принципах научно-исследовательской деятельности эффективной университетской подготовки высококвалифицированных педагогических кадров, реализовано в рамках трех этапов: ориентационно-исследовательском, организационно-исследовательском и научно-

исследовательском. Представлена характеристика субъекта и объекта педагогической системы, ее содержание, а также педагогическая технология, направленная на реализацию содержания педагогической системы. Рассмотрены основные виды учебной деятельности студентов, в рамках которых реализуется эффективное сочетание науки и образование. Доказано, что важное значение для университетской подготовки имеет привлечение студентов к работе научной школы преподавателя, педагогической лаборатории, а также разработка научно-методических рекомендаций по решению педагогических проблем.

Ключевые слова: интеграция научно-исследовательской и учебной работы, университетская подготовка, будущий учитель.

Як наголошено в Державній цільовій науково-технічній і соціальній програмі „Наука в університетах” на 2008 – 2017 рр., в Україні науково-дослідна робота нерідко поставлена окремо від процесу навчання. Рівень наукової діяльності та її інтеграції з навчальним процесом не забезпечує необхідної підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів і створення конкурентоспроможних наукових розробок. Наукову роботу часто здійснюють формально, а це не сприяє розвитку творчості в майбутніх учителів. Тому випускники університетів недостатньо використовують досягнення науки в практичній діяльності, зазнають значних труднощів в організації науково-дослідної роботи, хоча зрозуміло, що без оволодіння методами наукового пізнання неможливе глибоке розуміння сутності педагогічних явищ і процесів.

У низці дисертаційних робіт вітчизняних учених розглянуто історичні аспекти становлення та розвитку організації науково-дослідної роботи в університетах (О. Адаменко, О. Гнізділова, Г. Кловак, В. Кузнецова, О. Мартиненко, О. Микитюк, Н. Пузирьова та ін.). Інший аспект сучасних наукових пошуків спрямований на вирішення проблем формування знань, умінь і навичок науково-дослідної роботи в студентів. До цього напрямку ми відносимо низку дисертаційних робіт, присвячених проблемам формування дослідницької культури майбутніх менеджерів (І. Сенча), майбутніх магістрів (Г. Сомбаманія), впливу науково-дослідної діяльності на формування професійної компетентності майбутніх економістів (Н. Уйсимбаєва), організації науково-дослідної роботи майбутніх диспетчерів міжнародних авіаліній

(С. Щербина), формування дослідницьких умінь студентів агротехнічних інститутів у процесі розв'язування задач природничо-математичного циклу (Н. Головин), дидактичних умов ефективного формування дослідницьких умінь студентів географічних спеціальностей у процесі вивчення професійно зорієнтованих дисциплін (О. Миргородська), формування інформаційної мобільності майбутніх агрономів-дослідників (А. Нелепова) та ін.

Особливий інтерес становлять дослідження, спрямовані на формування дослідницьких компетентностей у майбутніх учителів: підготовка до дослідницької діяльності (П. Горкуненко, М. Князян, Є. Кулик, Л. Султанова, М. Фалько та ін.); формування дослідницької культури майбутніх учителів (І. Луценко та ін.); формування дослідницьких знань, умінь і навичок (Л. Бурчак, О. Єгорова, В. Кулешова, Т. Мишковська, О. Рогозіна та ін.).

Вивчення наукових праць свідчить про відсутність єдиної ідеї, яка б перебувала в основі інтеграції науки й освіти. Більшість педагогічних технологій з реалізації інтеграції є результатом практичної потреби вирішення конкретних педагогічних завдань, і їх не можна розглядати в контексті цілісної університетської підготовки майбутніх учителів. Отже, актуальність проблеми інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи в університетській підготовці майбутніх учителів, її теоретична та практична значущість дозволили нам розробити педагогічну систему зазначеної інтеграції. Метою статті є подання поетапного впровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів у практику університетської освіти.

Перший етап ми назвали орієнтаційно-дослідницьким (переважно для студентів 1 і 2 курсів). Цей етап є адаптаційним для студентів молодших курсів. Його пріоритетне завдання полягає передусім у вивченні та аналізі рівня розвитку первинних дослідницьких умінь у студентів, формування в них знань про систему НДРС, стійкої мотивації до науково-дослідної діяльності, а також розширення знань з фаху за допомогою залучення майбутніх учителів до активної науково-дослідної роботи.

Ми поділяємо думку сучасних учених [1; 2; 3], що залучати студентів до

науки необхідно саме з першого курсу навчання. Це дозволяє сформувати в них компетентності, необхідні для активної професійної діяльності учителя-дослідника. Творчий, дослідницький потенціал кожного студента розвивають у контексті його життєдіяльності, отже, такий потенціал необхідно активізувати.

Найважливіші організаційні заходи орієнтаційно-дослідницького етапу спрямовані на популяризацію науки. Одним із них є спеціально розроблений нами захід „Науковий ярмарок”, який реалізуємо у формі презентації наукової роботи кафедр і наукових структурних підрозділів університету. Проведення „Наукового ярмарку” є своєрідним первинним етапом ознайомлення студентів з особливостями науки в університеті, його науковими структурними підрозділами (центрами, лабораторіями, музеями та ін.), діяльністю наукових шкіл, експериментальних майданчиків на базі закладів освіти тощо. Багаторічна апробація заходу в системі університетської педагогічної освіти доводить його ефективність щодо залучення студентів до активної науково-дослідної роботи, починаючи з першого курсу навчання.

У межах етапу відбувається своєрідне „входження” студентів до науки, розкриття їхнього дослідницького потенціалу. Поступове формування інтересу до наукової діяльності здійснюють передусім через пропедевтичні навчальні дисципліни „Університетська освіта”, „Вступ до спеціальності”, „Робота в мережі Інтернет”, „Основи наукових досліджень”, у межах самостійної роботи за програмою навчальних дисциплін (наприклад, „Теорія і методика розв’язання професійно-педагогічних задач” та ін.).

У процесі впровадження педагогічної системи в практику університетської освіти ми насамперед скорегували місце дисципліни „Основи наукових досліджень” у навчальному плані. Відповідно до ухвали вченої ради університету цю дисципліну ми пропонуємо студентам переважно на другому курсі навчання, тобто ще до виконання курсової роботи. Зазначимо, що на багатьох спеціальностях її традиційно вивчали на 3 або 4 курсах, отже, зовсім не всі студенти мали необхідні знання для того, щоб виконувати курсові роботи, які мають реальний дослідницький характер.

У процесі навчання студенти поступово накопичують досвід пошуку й обробки наукової інформації, формування здатності виявляти, формулювати, аналізувати проблеми педагогічної теорії і практики, отримання відомостей про форми наукової творчості, виконання самостійних досліджень тощо. Участь студентів у практико зорієнтованій роботі науково-дослідних гуртків, постійно діючих науково-методологічних семінарів, науково-практичних конференцій сприяє їх залученню до своєрідного наукового середовища.

Важливим результатом першого етапу впровадження педагогічної системи є вибір студентом наукового керівника та напрямку дослідження. Ми поділяємо думки сучасних науковців про доцільність надання можливості студенту здійснювати наукові дослідження не лише за обраною ним спеціальністю, а ще в інших професійних галузях. Це сприяє розширенню світогляду, активізації процесів самовдосконалення, набуттю досвіду професійної педагогічної діяльності тощо.

Варто пам'ятати, що в межах орієнтаційно-дослідницького етапу ми прагнемо не лише до формування вмінь і навичок дослідницької роботи. Найважливіше завдання дослідження полягає у формуванні стійкої мотивації до дослідницької діяльності, довіри до науки, а також розкритті її позитивного іміджу в роботі сучасного вчителя.

Орієнтуючись на погляди сучасних учених [3; 4; 5], виділимо найбільш значущі складники діяльності викладачів і студентів на першому етапі впровадження педагогічної системи в практику університетської освіти.

Діяльність викладача:

1. Формування в студентів уявлення про сутність науково-дослідної діяльності, її значущість у професійній діяльності сучасного педагога.

2. Навчання вміння виокремлювати наукову проблему в професійній педагогічній діяльності.

3. Розробка методичних указівок з реалізації дослідницької діяльності через різні форми НДРС, а також процесу навчання, побудованого на наукових дослідженнях та ін.

Діяльність студента:

1. Засвоєння теоретичних знань, умінь і навичок науково-дослідної діяльності.
2. Вивчення, аналіз і використання науково-педагогічної літератури, інтернет-джерел та ін.
3. Формулювання дослідницького завдання, визначення шляхів і засобів його вирішення та ін.

Описавши найбільш значущі складники орієнтаційно-дослідницького етапу впровадження педагогічної системи в практику університетської освіти, висунемо найважливішу вимогу до його реалізації. Зміст університетської підготовки майбутніх учителів забезпечується через таку організацію системи наукової роботи, за якої кожного студента залучають до наскрізного дослідження, що сприяє вибору єдиного напрямку дослідження на всіх курсах навчання в межах виконання дослідницьких завдань, рефератів, курсової, дипломної, магістерської роботи з перспективою для подальших наукових пошуків в аспірантурі.

Другий етап (для студентів 3, 4 курсів) – організаційно-дослідницький. Його завдання полягає у формуванні в студентів умінь, навичок і досвіду дослідницької діяльності, основ методології педагогічного дослідження через організацію їхньої взаємодії з викладачами в процесі університетської підготовки, зокрема в процесі вирішення дослідницьких педагогічних завдань.

Засобами досягнення названого вище завдання постає розвиток дослідницьких компетентностей у межах навчальних дисциплін, введення елементів науково-дослідної роботи в їхній зміст, розробка та проведення спецкурсів із питань НДРС, наприклад, спецкурсу „Новітні інформаційні технології в наукових дослідженнях”.

У межах другого етапу ми прагнемо розробки та функціонування дієвих форм поєднання науки й освіти в процесі університетської підготовки. Так, учені університету активно застосовують свої наукові розробки в навчальному процесі, здійснюють перегляд наявних робочих навчальних програм, які

корегують з урахуванням останніх наукових досліджень. У навчальні програми більшості кафедр уведено завдання дослідницького характеру до практичних занять і контролю за самостійною роботою студентів з урахуванням рівня їхньої підготовки, ці завдання диференційовано за роком навчання.

Студентів залучають до виконання комплексних кафедральних тем, дисертаційних, госпдоговірних робіт. Молоді науковці здійснюють дослідження з актуальної проблематики (за вибором) у межах навчальних дисциплін і презентують результати досліджень у формі статей, доповідей, науково-дослідних проектів та ін. На практичних заняттях упроваджують активні методи навчання: ділові ігри, навчальні дискусії, конкурсні розробки проектів, педагогічні ситуації, мозковий штурм, круглі столи та ін. Отже, умова реалізації ідей інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів полягає в розробці процедури оптимального вбудовування такої інтеграції в усі елементи процесу підготовки сучасного вчителя, а насамперед – у зміст навчального матеріалу.

Далі розглянемо основні види роботи студентів, у межах яких ми реалізуємо ефективне поєднання науки та процесу навчання: вивчення окремих тем або питань, передбачених для самостійного опрацювання; підготовка до практичних, семінарських та лабораторних занять; переклад іноземних текстів; читання та аналіз наукових текстів; вирішення та письмове оформлення задач, схем, діаграм, інших робіт; систематизація вивченого матеріалу курсу; відпрацювання тренінгових програм (завдань) з навчальних дисциплін; аналіз конкретної педагогічної ситуації та підготовка аналітичної записки; підготовка презентації навчальної дисципліни з використанням відповідного програмного забезпечення; пошук та опанування інформації в мережі Інтернет; написання реферату за визначеною проблематикою; підготовка критичного есе на статті зарубіжних і вітчизняних авторів з визначеної тематики; пошук та огляд наукових джерел за проблематикою курсу; аналітичний розгляд наукової публікації та ін. Крім того, вважаємо за доцільне застосовувати деякі види дослідницької діяльності, які поширені в

практиці роботи провідних зарубіжних університетів (складання портфоліо, створення проектів, організація публічних презентацій, використання „кейсів”, робота з „підготовленими запитаннями”, що забезпечують системність фахових знань, рефлексивних і дослідницьких умінь майбутніх спеціалістів тощо).

Особливе значення в межах організаційно-дослідницького етапу має участь студентів у роботі наукової школи викладача, залучення їх до роботи в науковій педагогічній лабораторії, розробка науково-методичних рекомендацій щодо вирішення педагогічних проблем. Досвід організації наукової роботи у процесі підготовки майбутніх учителів дозволив нам розробити критерії наукової школи, які впроваджено в діяльність ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”: 1) захист докторських дисертацій за напрямками й тематикою, закладеними засновником наукової школи (не менше 3); 2) захист кандидатських дисертацій за напрямками й тематикою, закладеними засновником наукової школи (не менше 10); 3) публікація монографій за напрямками й тематикою діяльності наукового колективу (не менше 5); 4) створення на базі наукової школи наукових структурних підрозділів (центрів, лабораторій, зокрема спільно з НАН України, НАПН України); 5) наявність концепції, системи ідей, навколо яких здійснюється діяльність наукової школи; 6) спільність наукових інтересів представників школи, наукова значущість розробок; 7) інтегрованість наукової школи у світовий науковий простір, визнання наукових результатів школи українськими та зарубіжними фахівцями; 8) підготовка та впровадження продуктів діяльності наукових шкіл у практику; 9) утворення навчальних матеріалів, що набули визнання на університетському та зовнішньому рівнях і повністю забезпечують навчальний процес відповідних дисциплін, становлять змістовне ядро освітнього процесу за певною спеціальністю (спеціальностями); 10) залучення талановитої наукової молоді до діяльності наукової школи та регулярне проведення науково-методологічних семінарів наукової школи.

Результати науково-дослідної роботи студентів висвітлюють у курсовій і дипломній роботах. У процесі підготовки дипломної роботи дослідницька

діяльність забезпечує динамічність, автономність, гнучкість прийняття професійно важливих рішень у результаті вичерпного аналізу педагогічної проблеми на емпіричному та теоретичному рівнях. Ця діяльність сприяє синтезованості й переносності компетентностей майбутнього вчителя у широкому парадигмально-методологічному полі, озброює особистість певним духовно-ціннісним, методико-технологічним, процедурно-процесуальним персональним ресурсом щодо перспективної самоактуалізації в педагогічній професії [6, с. 30 – 33].

З метою стимулювання студентів до наукової роботи нами розроблено „Положення про зарахування на навчання за більш високим освітньо-кваліфікаційним рівнем у Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка” [7]. У ньому насамперед зазначено, що конкурсний відбір вступників за ОКР „магістр” здійснюють за сумою балів, отриманих за фаховий вступний екзамен і науково-дослідну роботу за період навчання за попередніми ОКР.

Виділимо основну діяльність викладачів і студентів на другому етапі впровадження педагогічної системи в практику університетської освіти.

Діяльність викладача:

1. Навчання формам і методам дослідницької діяльності.
2. Залучення студентів до активної науково-дослідної роботи.
3. Організація моніторингу виконання наукових досліджень та ін.

Діяльність студента:

1. Вироблення вмінь і навичок практичної науково-дослідної діяльності.
2. Застосування різних методів до визначення найефективнішого вирішення поставленої педагогічної проблеми.
3. Складання методичних рекомендацій, підготовка наукових публікацій за результатами дослідницької роботи та ін. [8, с. 65].

Останній етап упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи в практику університетської підготовки майбутніх учителів (для студентів 5 курсу і магістрантів) – науково-

дослідницький. Його основним завданням є набуття досвіду впровадження досягнень педагогічної науки (власних науково-методичних розробок, а також провідного педагогічного досвіду) у практику.

Ураховуючи проект нової редакції закону України „Про вищу освіту”, у якому не передбачено ОКР „спеціаліст”, вважаємо за доцільне ретельно розглядати процес упровадження нашої педагогічної системи лише для ОКР „магістр” у зв’язку з тим, що на сучасному етапі розвитку вітчизняної педагогічної вищої освіти поки що не відбулося суттєвого розмежування в університетській підготовці між названими вище ОКР.

Відповідно до розробленого нами нормативного документа „Організації навчального процесу в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка” [7] державну атестацію в магістратурі здійснюємо у формі захисту магістерської роботи. Написання магістерської роботи – основний етап підготовки висококваліфікованого вчителя, ефективна форма перевірки його знань, рівня науково-педагогічного мислення, творчої і практичної підготовленості до вирішення професійних педагогічних завдань.

Зазначимо, що магістерська робота є самостійним науковим дослідженням студента, яку він виконує на завершальному етапі навчання. Основне завдання майбутнього вчителя – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і вирішувати конкретні наукові педагогічні завдання. Нами виділено визначальні ознаки магістерської роботи: наукова новизна, самостійність, дослідницький характер, актуальність тощо.

У процесі впровадження педагогічної системи в практику у магістрантів відбувається систематизація та поглиблення теоретичних і практичних знань, формування навичок використання цих знань для вирішення конкретних наукових, професійних завдань, розвиток навичок самостійної науково-дослідної роботи й оволодіння методикою теоретичних, експериментальних і науково-практичних досліджень, набуття досвіду аналізу результатів досліджень, формулювання висновків і положень, набуття навичок написання й

оформлення наукової праці та набуття досвіду її оприлюдненого захисту.

Важлива вимога, яку ми висуваємо до магістерських робіт, така: тематику магістерських робіт мають розробляти профільні кафедри згідно з установленими освітньо-кваліфікаційною характеристикою спеціальності вимогами з урахуванням актуальних проблем галузі та ринку праці. Нами також наголошено на необхідності дотримання принципу наступності наукових напрямків дослідження курсової, дипломної робіт у процесі виконання магістерської роботи. При цьому основними аспектами становлення майбутнього вчителя як дослідника постають його особистісні цінності, внутрішні мотиви, потреби, ідеали тощо.

У межах упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи в практику та відповідно до вимог „Національної стратегії розвитку освіти в Україні на період до 2021 року” [9] ми прагнемо залучати магістрантів до роботи в наукових структурних підрозділах університету, зокрема з провідними науковими центрами НАН України, НАПН України.

Упровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи в практику університетської освіти дозволяє нам у межах науково-дослідного етапу виділити найважливіші складники діяльності викладачів і студентів.

Діяльність викладача:

1. Планування й організація самостійної науково-дослідної роботи студентів.
2. Створення умов для розвитку професійної педагогічної творчості.
3. Здійснення контролю за процесом проведення дослідження.
4. Обговорення й оцінка результатів дослідження.

Діяльність студента:

1. Самостійне проведення дослідження.
2. Правильне оформлення результатів дослідження.
3. Доведення вірогідності вирішення поставленої проблеми через оприлюднений захист результатів дослідження, а також їх апробацію на

семінарах, конференціях, конкурсах, виставках тощо.

У результаті виконання науково-дослідної частини магістерської роботи студенти повинні вміти проводити бібліографічно-пошукову роботу із залученням новітніх інформаційних технологій, формулювати науковий апарат дослідження, план, методику та обґрунтування проведення дослідження, обирати необхідні методи дослідження, оформлювати висновки виконаної роботи у формі звітів, рефератів, наукових статей, доповідей і заявок на винаходи тощо.

Зазначимо, що найважливіше завдання під час навчання в магістратурі – підвищення іміджу науки, який досягають через формування готовності студентів до дослідницької діяльності, підвищення їхньої дослідницької компетентності, рівня науково-педагогічного мислення, внутрішньої дослідницької мотивації та посилення довіри до науки та її привабливості. Підвищення іміджу науки досягається також через міцний зв'язок наукової роботи студентів із майбутньою педагогічною діяльністю, а також упровадження отриманих науково-методичних результатів у практику роботи навчальних закладів.

З метою підготовки викладачів кафедр до наукового керівництва студентами та магістрантами на кафедрах ми проводимо науково-методологічні семінари, на яких обговорюємо актуальні проблеми науки, реформування національної системи освіти України, її інтеграції у світовий освітній простір.

Отже, відповідно до мети й завдань дослідження нами реалізовано впровадження педагогічної системи інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів у практику університетського навчання. Упровадження, спрямоване на здійснення на засадах науково-дослідної діяльності ефективної університетської підготовки висококваліфікованих педагогічних кадрів, які будуть конкурентоспроможними на українському та світовому ринках праці, реалізовано в межах трьох етапів: орієнтаційно-дослідницькому, організаційно-дослідницькому та науково-дослідницькому. У межах кожного етапу подано характеристику суб'єкта та об'єкта педагогічної

системи, її зміст, а також педагогічну технологію, спрямовану на реалізацію основних напрямів змісту педагогічної системи.

Подальшого дослідження потребує розробка змісту, форм, методів і технологій інтеграції науково-дослідної та навчальної роботи майбутніх учителів в умовах післядипломної педагогічної освіти.

Література

1. **Ибрянова О. В.** Подготовка студентов педвуза к научно-исследовательской деятельности в условиях многоуровневой системы высшего образования : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Ибрянова Оксана Викторовна : Барнаул, 2003. – 185 с.

2. **Нужнова С. В.** Организация научно-исследовательской деятельности студентов при формировании готовности к профессиональной мобильности: методические рекомендации / С. В. Нужнова. – Троицк, 2010. – 50 с.

3. **Торгашина Т. И.** Научно-исследовательская работа студентов педагогического вуза как средство развития их творческого потенциала : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.08 / Торгашина Татьяна Игоревна. – Волгоград, 1999. – 209 с.

4. **Калашникова Т. В.** Научно-исследовательская работа как условие совершенствования образовательного процесса (на материале педагогического колледжа) : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Калашникова Татьяна Владимировна. – Якутск, 2002. – 164 с.

5. **Сазонова З. С.** Интеграция образования, науки и производства как методологическое основание подготовки современного инженера : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Сазонова Зоя Сергеевна. – Казань, 2008. – 481 с.

6. **Князян М. О.** Самостійно-дослідницька діяльність майбутніх учителів іноземних мов: теорія і практика : монографія / М. О. Князян. – Ізмаїл : Сміл, 2006. – 242 с.

7. **Організація** навчального процесу в Луганському національному університеті : зб. нормат. док. / уклад. : В. В. Леснова, М. А. Семенов; Держ.

закл. „Луган. нац. ун-т імені Тараса Шевченка”. – Луганськ : Вид-во ДЗ „ЛНУ імені Тараса Шевченка”, 2009. – 135 с.

8. **Токмазов Г. В.** Структурно-содержательная модель формирования исследовательских умений / Г. В. Токмазов, С. И. Панькина // Высшее образование сегодня. – 2009. – № 1. – С. 63 – 66.

9. **Національна** стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua/ua/about-ministry/normative/>.

Proshkin V. V.

Implementation of pedagogical system integration of future teachers' research and educational work into the practice of university education.

The article is about the process of implementation of pedagogical system integration of future teachers' research and educational work into the practice of university education. The implementation, which has three stages, directed at realization of effective university training of highly skilled specialists based on principals of research activity has been carried out. The stages are orientation and research, organizational and research and research itself. The characteristic of subject and object of the pedagogical system has been presented. The system's content and the pedagogical technology, directed at realization of pedagogical system's content have been revealed. The basic types of students' educational activity where the effective combination of science and education is implemented has been presented. It is proved that students' involvement in work of teacher's research school, pedagogical laboratory and development of scientific and methodological recommendation dealing with solving pedagogical problems has a significant importance.

Key words: integration, research and educational work, university training, future teacher.

Відомості про автора

Прошкін Володимир Вадимович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач відділу аспірантури ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”. Основні наукові інтереси зосереджені навколо проблематики університетської підготовки майбутніх учителів у контексті інтеграції науки та освіти.

Стаття надійшла до редакції 25.12.2012
Прийнято до друку 21.01.2013